

ЁДДА ТУТИНГ! ЭСЛАТМА!!!

Табиий газдан фойдаланишда қондаларга рию этмаслик авария ва бахтсиз ҳодисаларга сабаб бўлади.

ҚАТЪИЙЯН ТАҚИҚЛАНАДИ!!!

- Корхонада газдан хавфсиз фойдаланиш бўйича буйруқ билан бириктирилган жавобгар шахслардан бошқа ишчи ходимларнинг газ ускуналарини бошқариши, фойдаланиши;
- Қозонхона ва газ ускуналари ўрнатилган хоналардан бошқа мақсадларда фойдаланиш, дам олиш ва ухлаш мақсадларида фойдаланиш;
- Газда ишлайдиган қурилмаларини ўзбошимчалик билан газ тармоқларига улаш, жойини ўзгартириш, алмаштириш ва таъмирлаш;
- Газда ишлайдиган қурилмалар ўрнатилган биноларни меъёрий шартларга тўғри келмаган ҳолда қайта режалаштириш;
- Газда ишлайдиган қурилма, тутун ва вентиляция (шамоллатиш) тизимлар конструкциясига ўзбошимчалик билан ўзгартириш киритиш, вентиляция (шамоллатиш) каналларини тўсиб қўйиш, мўриларни тозалаш учун мўлжалланган "карман" ва люкларни беркитиб ташлаш;
- Ёпиқ ойналар (форточка), жалюзали панжаларлар, вентиляция (шамоллатиш) каналлари панжаларлари ёпиқ бўлганда, ванна ва ошхона эшикларни остида тешиклар ҳамда мўри ва вентиляция (шамоллатиш) каналларида тортиш кучи(тяга) йўқлигида газ қурилмаларидан фойдаланиш;
- Мўри ва вентиляция каналларини текширилганлиги ҳамда созлиги тўғрисидаги даволатномалар мавжуд бўлмаганда газдан фойдаланиш;
- Хавфсизлик ва бошқариш автоматикасини ўзбошимчалик билан ўчириш, газ жиҳозлари, автоматика ва қурилма носоз бўлганда улардан фойдаланиш;
- Ишлаб турган газ қурилмаларини қаровсиз қолдириш, назоратсиз қолдириш;
- Носоз газ ускуна ва жиҳозларини ўзбошимчалик билан таъмирлаш;
- Табиий газ бор ёки йўқлигини билиш учун олов ёқиб текшириш (одатда бу мақсадларда совунли эмульсия ёки махсус қурилмалардан фойдаланиш лозим);

ДИҚҚАТ!

Бинода (хонада) газ хиди пайдо бўлганда, дархол газ қурилмаларининг жўмракларини беркитиб, дераза ва эшикларни очиш, елвизак (шамоллатиш) ҳосил қилиш ва телефон орқали 104 авария хизматини чақириш зарур. Олов ёқмаслик, чекмаслик, электр ёритиш асбоблари ва электр қурилмаларини ёқмаслик, электр қўнғироклардан фойдаланмаслик, газланган ҳудуддан одамларни ташқарига чиқариш керак.

Газдан фойдаланиш қондаларига рию қилмаслик инсон ҳаёти учун ХАВФЛИ бўлиши мумкин!

Нафақат яқинларингиз ҳаёти ва мулки олдида, балки бошқа фуқаролар олдидаги ўз шахсий жавобгарлигингизни УНУТМАНГ!!!

ХАВФСИЗЛИГИНГИЗ ЎЗ ҚЎЛИНГИЗДА!

Бир нухасини олдим.

имзо _____

2022 йил " ____ " _____

HUDUDGAZTA' MINOT

AKSIYADORLIK JAMIYATI

Ushbu hujjatni o'qish uchun k.k

ТАБИЙ ГАЗНИ УЛГУРЖИ ИСТЕЪМОЛЧИЛАРГА ЕТКАЗИБ БЕРИШ ВА ҚАБУЛ ҚИЛИШ ШАРТНОМАСИ

№ 4-22/19

Бусм

Навоий 2022 йил

кўрсатилган таъиний газ ҳамда янги ўзгариш бўйича 10 кун олдин газ таъиноти таъинотида хабар берган тақдирда, бундай ҳолат ортинча олдинга газ миқдори деб ҳисобланмайди.

II. ГАЗНИ ЕТКАЗИБ БЕРИШ ШАРТЛАРИ

2.1. Газ ўшулу шартномада қайд этилган (1.4-банд) муддатларда ва ҳаммада ҳамма ГОСТ 5542-2014 (Сансет ва қочқунча фойдаланиш учун таъиний ёнғичи газлар) га мувофиқ тарқатилган таъиний газни етказиб берилади.

2.2. Истеъмолчи Етказиб берувчидан ўшулу шартноманинг 1.4 ва 1.5-бандларига асосан жорий ой учун газ истеъмолнинг суғналмак мейсари доирасида газ қабул қилиб олади, шунингдек, ой охирида тўзилган газ етказиб бериш ва қабул қилиш диллолатномасини имлоқлайди.

2.3. Етказиб берувчи Истеъмолчига 24 соат ичсида газ етказиб бериш ва қабул қилиш шартлари ва шартлари ўзгаришнинг тўғрисида берча усуллар орқали Истеъмолчинини хабардор қилиши шарт.

Етказиб берувчининг аядрон-диспетчер хизматлари телефон рақамлари: 7951-27-800.

Истеъмолчи манзил ва телефон рақами:

2.4. Етказиб берувчи Истеъмолчига газ етказиб бериш қисқартрилишига қалар қалсида 24 соат аввал бу ҳақида хабардор қилиши шарт. Магистрал газ қурулдида қоз берган аядрон хобларига бундан мустасно. Истеъмолчи хабардор қилингандан кейинги газ етказиб бериш диврон қисқартрилади ёки тўхтатилади.

2.5. Магистрал ва тақсимловчи газ қурулдининг технологик иш режимида бўлишида, шунингдек, куз-қиш мавсумида нақтисмоний соҳа объектларини ва аҳоли истеъмолчиларини бир марожада таъиний газ билан таъминлаш максалдида Етказиб берувчи Истеъмолчига олоқлантрилган ҳолда газ етказиб беришни чеклаш ёки тўхтатиб қўйиш ҳуқуқида эга. Истеъмолчи эса заҳира ёқилги тўридан фойдаланишга ўтади.

2.6. Истеъмолчи Етказиб берувчи билан газ етказиб бериш-қабул қилиш доирасида тасдор марҳумотларни муҳтасам аймақини таъминлаш учун жавабдарилиқни ўз зиммасига олади.

2.7. Истеъмолчи заҳира ёқилги тўридан фойдаланишнинг қўлда тутиши ва уни старли миқдорда (3 ойдан кам бўлмаган муддатга) шакллантириши шарт. Истеъмолчи Етказиб берувчининг асосланган талаби билан таъиний газдан фойдаланиш қондаларига мувофиқ заҳира ёқилгига ўриши ва газдан фойдаланишни тўхтатиши лозим. Газ етказиб беришнинг тўхтатилиши тегишли диллолатнома билан расмийлаштирилади.

2.8. Истеъмолчи ўзинга тегишли бўлган газ тармоқлари ва уларда ўриятилган усуллар, ГТН (газ тақсимлаш пункт), газдан фойдаланиш усулларидан соз ҳолда фойдаланиши, уларга хизмат кўрсатиш ҳамда сақлаш учун жавабдор ҳисобланади.

2.9. Истеъмолчининг қўшимча газдан фойдаланиш учунларни ўриятилиши, реконструкция қилиниши ёки таъмирланиши оқибатида газ сарфлаш ҳажми ўзгаришига олиб келган ҳолларда, Истеъмолчи Етказиб берувчидан қўшимча газдан фойдаланиш усулларини ўриятиш ёки реконструкция қилишга техник шартларни олиши шарт. Газ тармоқларига уланган Таъиний газдан фойдаланиш қондаларига мувофиқ амалга оширилади.

2.10. Истеъмолчи ёки Етказиб берувчининг тўлов рекевизитлари ўзгариш қондаларда улар зултиқ билан бир-бирини бу ҳақида хабардор қилиши шарт.

2.11. Таъиний газни қазиб олиш, қапта ишлаш, узатиш, тақсимлаш ва истеъмол қилиш режисининг ягона узлуқсиз технологик жараянини ҳисобга олиб, таъиний газийлашда чиқарувчи ва Етказиб берувчининг талабларини бажариш Истеъмолчилар учун мажбурий ҳисобланади.

III. ЕТКАЗИБ БЕРИЛГАН ГАЗНИ ХИСОБГА ОЛИШНИ ТАШКИЛ ЭТИШ

3.1. Газни ҳисобга олишдан етказиб беришга йўл қўйилмайди.

3.2. Етказиб берилган газ миқдори газ тармоқлари бўлиниши четаросида ўриятилган ҳисоблаш приборлари кўрсаткичлари ёки ўлчаш комплекс бўйича аниқланган ҳамда ҳар икки томон имлоқлайдиган газ етказиб бериш ва қабул қилиш диллолатномаси билан расмийлаштирилади.

Газ тармоқи бўлиниши четароси (Истеъмолчи белансида бўлган газ тармоқининг бошланғичи ҳисобланаб) Етказиб берувчи ва Истеъмолчи ўртасидаги, тегишлилиги бўйича аниқланган газ тармоқи бўлиниши нўтаси ҳисобланади ва ўнда ҳисоблаш приборлари ўриятилиши шарт.

3.3. Бирлиқ миқдори стандарт шариқта 1 м³ газ олинди: харорат 20⁰ С, босим 101.325 кПа (760 ммHg) (ГОСТ 2939-63 1.1-бандига асосан). Газ ҳажми таъиний физик-кинемий параметрлари (стандарт шариқта, яъни ва қарбонат анигидрид) қийматлари бўйича тузатилади.

Газ миқдори “ўзгаришлар” агентлигининг метрий-ҳуқуқий ҳужжатлари талабларига мувофиқ газ миқдорини стандарт шариқта автوماتик равишда кестиралдиган таъиний ҳисоблаш приборлари ёрдамида аниқланади.

3.4. Етказиб берувчининг ёки Истеъмолчининг белансида бўлган газ ўлчаш прибори ва/ёки ўлчов комплексини унинг мулки ҳисобланади.

3.5. Истеъмолчи томонидан газ ўлчаш прибори ва/ёки ўлчов комплексини таъиний тегишли қондалар ва метрларга мувофиқ амалга оширилади ва Етказиб берувчи билан келишилади. Истеъмолчи томонидан газ ўлчаш прибори ва/ёки ўлчов комплексини газ истеъмолини ҳисобга олиш ва нозорат қилишнинг автوماتизатририлган тарими (ТТУНАТ-АСКУП) ларига улангани лозим.

3.6. Газ ўлчаш приборлари ва/ёки ўлчов комплексини ўриятиш ва ишлаши амалдаги қондалар ва метрларга мувофиқ амалга оширилиши керак.

3.7. Газ ўлчаш приборлари ва/ёки ўлчов комплексини эгаси уни ишлаши давомида O-2 DS 8 030-2008 “Ёқилги ва энергия. Ҳисобга қўйилдиган умумий талаблар”, O-2 DS 8 031-2008 “Ёқилги ва энергия. Ўлчаш приборлари билан жиқозлаш ва уларни ишлаши” давлат стандартлари талабларига, шунингдек ўлчаш приборлари ишлаб чиқарувчининг талабларига риоя қилиши.

3.8. Газ ўлчаш приборлари ва/ёки ўлчов комплексининг метрологик ва техник таъинийлари амалдаги метрлар ва қондаларга мувофиқ бўлиши керак.

3.9. Газ ўлчаш приборлари ва/ёки ўлчов комплекслари “ўзгаришлар” агентлигининг жорий қислов қўриқдан ўтказилган сертификати ва/ёки метрологик аттестациясига эга бўлиши керак. Газ ўлчаш приборлари ва/ёки ўлчов комплексларининг қислов қўриқдан ва/ёки метрологик аттестациясидан ўтиш диврини “ўзгаришлар” агентлиги белгилайди.

Газ ўлчаш приборлари ва/ёки ўлчов комплекслари эгаси газ ўлчаш приборларини қислов қўриқдан ўтказиш ва/ёки ўлчов комплексларини (ва унинг тарқибий қисмларини) “ўзгаришлар” агентлигида метрологик аттестациядан ўтказишнинг ўз вақтида бажарилиши учун масъулдир.

3.10. Режадаштирилган ишларнинг бир қисми сифатида (қислов қўриқ/қалинролаш, торайиш мосламасини алмаштириш, таъмирлаш) газ ўлчаш приборларини ва/ёки ўлчов комплексининг қисмларини ечиш ва ўриятиш техник ва/ёки ишлаб чиқариш эҳтиёжлари асосида келишув бўйича ва нисалда томоннинг вақилдери ишларида амалга оширилади.

Газ ўлчаш приборларини ва/ёки ўлчов комплексининг қисмларини ечиш, ўриятиш, уни ишлаб чиқарувчининг талабларига ва амалдаги метрлар ва қондаларга мувофиқ эгаси (ёки унинг сервнс хизмат кўрсатувчи вақили) томонидан амалга оширилади.

IV. ЕТКАЗИБ БЕРИЛГАН ГАЗ УЧУН ХИСОБ-КИТОБНИ АМАЛГА ОШИРИШ

6

4.1. Истемолчун мажур шартнома асосида стөкзиб берилган газ учун тўловни амалга ошириши шарт.

4.2. Газ учун нархлар Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигитомонидан амалдаги қонунийликка мувофиқ белгиланади.

4.3. Истемолчун хисоб-китоб қилиш даври бошлангичидан қамтида 5 кун олдин Етказиб берувчининг хисоб рақамига ушбу шартноманинг 1.4 ва 1.5-бандларида кўрсатилган олийк газ ҳажми қийметининг 100 фоиз суммасини олдиндан тўлайди.

Хисоб-китоб даври бошлангичдан қамтида 5 кун олдин хисоб-китобни 50 фонт олдиндан ҳақ тўлаш асосида амалга ошириш ҳоҳишини билдирган истемолчилар хисоб-китоб амалга оширилмаган даврни кўрсатиб стөкзиб берилган табиий газ учун 50 фонт олдиндан ҳақ тўлаш асосида амалга ошириш тўғрисида Етказиб берувчига билдирги тартибда мувожаат қилишга ҳақсиздир. Бундай ҳолатларда истемолчилар хисоб-китоб даври бошлангичидан қамтида 5 кун олдин газ таъминоти ташкилотининг хисоб рақамига табиий газ стөкзиб берилша тўзилган шартномада кўрсатилган олийк табиий газ ҳажми қиймати суммасининг 50 фоизи миқдорда олдиндан ҳақ тўлашларин шарт. Амалда истемол қилинган табиий газ ҳажми учун яқуний хисоб-китоб хисобот ойининг охиригача амалга оширилади.

4.4. Истемолчига газ олдиндан тўловсиз стөкзиб берилмайди.

4.5. Олдиндан тўлов амалга оширилмаган тақдирда, Истемолчига газ стөкзиб берилмайди (стратегик қорхоналар ва иқтисодий аҳамиятта эга истемолчилар бундан мустасно).

4.6. Истемолчун ҳар ойнинг 10 санасига қадар аввалги ойда истемол қилинган газ учун яқуний хисоб-китобни амалга ошириши керак.

4.7. Стратегик ва иқтисодий аҳамиятта эга Истемолчилар хисоб-китоб қилиш ойн тугатилган кейин 30 кун мобайнида олдинган газ учун яқуний хисоб-китобни амалга оширилади.

4.8. Табиий газдан фойдаланишда Истемолчининг айбон билан табиий газ стөкзиб берилша шартномада кўрсатилганда хажмдан қам фойдаланилган тақдирда, авани тарзида тўланган маблағлар қайтарилмайдн, кўрсатиб ўтилган маблағлар эса келгусида газдан фойдаланишда хисобга олинади.

4.9. Истемолчун томонидан табиий газ стөкзиб берилш учун тўзилган шартномада белгилагандан кўли хажмда ва газ таъминоти ташкилоти билан олдиндан келишилмасдан газ олдинган тақдирда, Истемолчидан шартномадаги хажмлардан ортиқча олдинган табиий газ қийметига нисбатан 1,4 коэффициент билан оширилган тўлов ундирилади.

Бунда, белгилаган тартибда хисоблаш приборини аймаштириш, таъмирлаш, хизмат кўрсатиш, текшириш ва созилаган мониторинг қилиш учун ечиб олиш, шунингдек, Истемолчига алоқадор бўлмаган турли хил (электр таъминоти ноқошилти, чакчок, киска туташув ва х.к.)даги техник ноқошиллар винкилатилгити сабабли истемол қилинган табиий газ ҳажминини ўрнатилган газ асбоб уқуқуларинини турлик қуввати бўйича хисоб-китоб қилиниши натижасида шартномадаги хажмлардан ортиқ хажмларини ташкил қилган ҳолатлар бундан мустасно.

4.10. Табиий газ учун Истемолчининг қарзи мавжуд бўлган тақдирда, унинг авани тўловни хисобга ўқазилган маблағлари Истемолчинини хабардор қилган ҳолда қарзини қоплашга йўналтирилади ва авани тўловни сифатида хисобга олинади.

4.11. Шартномада кўрсатиб ўтилган муддатларда стөкзиб берилган газ қиймати 9 ва вақтида тўланмаганда, Истемолчун муддатни утган ҳар бир учун муддатни утган тўлов суммасининг 0,4 фоизи миқдорда, лекин муддатни утган тўлов суммасининг 50фоизидан ошмайдиган миқдорда пеня тўланади.

7

4.12. Хисоб-китоб ойда стөкзиб берилган табиий газ ҳажми Етказиб берувчин мақиллари томонидан табиий газ истемолчинини хисобга олиш приборидан кўрсаткичларни ечиб олиш (ПТХ)АТга уланган, шунингдек, табиий газни истемол қилишни хисобга олиш приборларига эга бўлмаган ва белгилаган мейрлар бўйича хисоб-китоб қилалган истемолчилар бундан мустасно) асосида, кейингилик ечиб олганга кўрсаткичлар Fossa тизимига киритил, шунингдек, истемолчилар томонидан табиий газ истемолчини хисобга олиш приборлари кўрсаткичларини интерактив хизматлар восителаридан фойдаланган ҳолда киритиш орқали аниқланади.

4.13. Шартноманинг 4.12-бандига асосан кўрсаткич олинганда сўнг кейинги оининг 5 кунига қадар Етказиб берувчин томонидан хисоб-китоб ойн учун газ стөкзиб берилш-кабул қилиш даволатномаси расмийлаштирилади. Расмийлаштирилган газ стөкзиб берилш-кабул қилиш даволатномасига асосан истемолчига электрон хисоб-китоб-фактура юборилади.

4.14. Етказиб берувчига Истемолчун ўқазилган хисоб-китобларини ҳаққонийлигини таъминлаш учун хисобот даврида таъни стөкзиб берилш-кабул қилиш даволатномаси Истемолчига қуйилган техник хужжатлар мавжуд бўлганда расмийлаштирилади:

а) таъни хисоблаш прибори хотирасидан хисобот даври учун олдинган (кўчирма) архив маълумотлари;

б) Истемолчига тақдим этилган, Истемолчининг бўлиниш честрасигача бўлган жойдаги газ тармоқлари ва ГТҚлардаги технологик йўқотилларнинг ҳажми тўғрисидаги даволатноманинг мавжудлиги. Бунда Истемолчун баъзида бўлган газ тармоқлари ва ГТҚдаги технологик йўқотиллар Истемолчун хисобга олиб борилди.

4.15. Истемолчун оининг 7 кунинда кечиктирмасдан Етказиб берувчидан хисоб-китоб ойн учун газ стөкзиб берилш ва кабул қилиш даволатномасини кабул қилиб олди, имзолайди ва бир нухасини Етказиб берувчига жўнатди. Расмийлаштирилган газ стөкзиб берилш-кабул қилиш даволатномасига асосан электрон хисоб-китоб-фактурани кабул қилди.

4.16. Табиий газни стөкзиб берилш-кабул қилиш даволатномасини имзолмаслик еки уни эътирозлар билан имзолаш Истемолчинини кўрсатиб ўтилган табиий газ ҳажмлари учун тўловлардан озод қилмайди. Удатилган еки кабул қилинган газ миқдорини аниқлашдан норози бўлган томон даволатноманда норозилик сабабларини мажбурин акс эттириш йўли билан хисоб-китоб қилиш ойн тугатилган кейин 10-кунгача бошқа томонга бу тўғрисида маълум қилиб, сўнг даволатноманинг бир нухасини Етказиб берувчин вақтинга тақдим қилди. Ушбу масалани ўзаро ҳал этиш нақониятга бўлмаганда, келишмовчилик сабаблари белгилаган тартибда кўриб чиқилиши керак.

4.17. Истемолчидан дебитор қарзларини ундириш Етказиб берувчин томонидан қонунида белгилаган тартибда амалга оширилади.

4.18. Газ эинб кўйилганда сўнг ўқошмачилик билан қайта уланганда, истемол қилинган газ ҳажми ва унинг қиймати газ эинб кўйилган кундан бошлаб, уланган газдан фойдаланиш уқуқуқининг бир суткада 24 соат ичида турлик қувват билан ишлаб турини хисобидан аниқланади.

4.19. Газ учун амалдаги тарифлар (нархлар) ўзгартирилганда, Етказиб берувчин бу ҳақидаги ахборотни 9н беш кун олдин оммавий ахборот восителарини орқали хабардор қилган. Газ учун тарифлар ўзгартирилганда, мажур шартнома 9н кунча қолди, истемол қилинган газ учун тўлов эса янги тариф асосида, у қонунида белгилаган тартибда қуца кирганидан сўнг амалга оширилади. Бунда истемолчун табиий газнинг таъни асосида тўланган ҳажми учун тўлов қунидан бошлаб кўни билан кейинги 1 ой бўлишча тўлов тўлашдан озод қилинади.

У.ХУЖУККУЗАРЛИКЛАР ВА ГАЗДАН НОКУНУШНИ Фойдаланиш учун жавобгарлик

8

- 5.1. Газдан фойдаланишда Истеъмолчи томонидан мавжуд шартноманинг 3.17. ва 4.18.-бандида кўрсатиб ўтилган хужужузарликларга йўл қўйилиши, Етказиб берувчи ва Истеъмолчи вакиллари томонидан имзоланган ва икки нусxada тузилган даволатномаи билан расмийлаштирилди.
- 5.2. Ушбу шартноманинг 5.1-бандига асосан расмийлаштирилган даволатномага мувофиқ Истеъмолчида, фойдаланган газ хажми киймати (амалдаги тарифлар бўйича) ундириб олинди.
- 5.3. Бунда мазкур шартноманинг 5.2-бандида кўрсатилган ҳолатларда газ хажми кийматининг ундирилгани Истеъмолчини қонунийликда белгиланган жавобгарликдан осод қилмайд.

VI. ТАРМОҚДАН УЗИБ КЎЙИШ ВА КАЙТА УЛАНИШ ТАРТИБИ

- 6.1. Истеъмолчида кўйилган ҳолатларнинг мавжудлигини ҳамда ушбу ҳолатларнинг баргараф этилуғини қалар газ тармоқларидан узиб кўйилди:
    - шартномани мажбурий тарзда бажарилмаганда;
    - Етказиб берувчи вакиллари билан фойдаланиш уқуқчалари ва хисобга олиш қуралларининг зарардан ўтказишга йўл қўйилмаганда;
    - фойдаланилган газ учун хисоб-китоб ўз вақтида амалга оширилмаганлиги напжосида қарорлик мавжуд бўлганда;
    - шартномада белгиланган буюртмаларга етарли миқдорда олинган тўловлар амалга оширилмаганда;
    - Етказиб берувчининг ва “Ўзнефтитэинспекция”нинг кўрсатмалари бажарилмаганда;
  - хисоблаш приборларига касалдан зарар етказилганда, прибор кўрсаткичларини ўзгартириш ҳолатларида улдернинг ишлашига тўқилик қилувчи хатти-харакатлар амалга оширилган ҳолатларида;
  - газни хисобга олиш приборларига ташқи таъсир кўрсатишга ҳаракат қилиш;
  - Газдан фойдаланиш қондаларига энди равишда газ тармоқларига ноқонуний уланиш ёки бошқа қондабузарликлар ёқуд газни талон-тарож қилиш ҳолатлари аниқланганда;
- Бунда Етказиб берувчи газ таъминотиининг ўчирилиши напжосида етказилган молдий зарар ёки бой берилган фойда учун жавобгарликни ўз зиммасига олмайд.
- 6.2. Тармоққа қайта уланишда амалдаги қонунийликка мувофиқ Истеъмолчида базавий хисоблаш микродоринингун баравари микродорда ҳақ ундирилади. Шартноманинг 13.1.-бандида кўрсатилган ҳоллар бундан мустасно.
  - 6.3. Газ истеъмолчини хисобга олиш ва назорат қилишининг автоматлаштирилган тизми (ПТХНАТ) ларига уланиган истеъмолчиларни масофадан қайта улаш учун ҳақ ундирилмайд.

VII. ТАРАФЛАРНИНГ ХУЖУКЛАРИ ВА МАЖБУРИЯТЛАРИ.

- 7.1. Етказиб берувчи қуйилганларга мажбур:
  - ўзига қаратилган бўлган газ тармоқларини соз ҳолатда сақлаш ва уларни ўз хисобидан таъмирлаш-тиклаш;
  - ўз газ тармоқларининг техник ҳолатини ва уларда руҳсатсиз уланишларини аниқлаш учун даврий кўздан кечириш;
  - табиий газ етказиб бериш қисқарган ёки тўхтаган тақдирда бу тўғрида Истеъмолчиларни хабардор қилиш;

9

- газ хисоблаш уқуналаридан олинган архив маълумотлари, электрон маълумотларнинг барча параметрларини қамда уч йил мобайнида ўзига сақлашишини таъминлаш;
  - шартноманинг 3.17. ва 4.18.-бандларида кўрсатилган ҳолатлар содир этилганлиги ва ушбу ҳолатларни баргараф этилуғини қалар табиий газ таъминотиини қўлишига оқоқлантирилмасиз тармоқдан ўчириш;
  - табиий газнинг руҳсатсиз истеъмол қилинганлиги, газ тармоқлари молдий бойликларининг талон-тарож қилинганлиги тўғрисида хужуқни муҳофаза қилиш органларини хабардор қилиш;
  - Истеъмолчига газ етказиб бериш шартномасида келишилган шартлар асосида газни етказиб бериш;
    - қонунда назарда тутилган тартибда монополияга қарши давлат органиининг тақдимномасига асосан шартномага ўзгартиришлар киритилиш;
    - Етказиб берувчи ва вақолатли давлат органларининг мажбурий кўрсатмаларини бажариш;
  - техник хижмат кўрсатиш шартномаларига мувофиқ истеъмолчиларнинг ички газ тармоқлари, газдан фойдаланувчи уқуналарини техник тафтишдан ўтказиш ва уларга профилактика хижмат кўрсатиш;
    - табиий газ сизиб чиқишида — дарҳол;
    - оқвет тайёрлаш учун муҳжалланган газдан фойдаланиш уқуналарининг носозлигида — бир кун давомида;
    - иситиш мавсумида иситиш учун муҳжалланган газдан фойдаланиш уқуналарининг носозлигида — бир кун давомида;
    - исиж сув ва иситиш учун муҳжалланган газдан фойдаланиш уқуналарининг носозлигида (иситиш мавсумидан ташқари вақтда) — икки кун давомида;
  - Газдан фойдаланиш уқуналарини 5 сутка мудат ичида азмалштириш;
  - Етказиб берувчи қонунийликка мувофиқ бошқа мажбурийларга ҳам эга бўлиши мумкин.
- 7.2. Етказиб берувчи қуйилган хужуқларга эга:
    - техник заруратга қўра, Истеъмолчинини белгиланган тартибда хабардор қилган ҳолда, табиий газни етказиб беришни қисқартуриш ёки тўхтатиш;
    - газ таъминоти тармоқларига руҳсатсиз уланиш ҳолатлари аниқланганда уларни белгиланган тартибда газ тармоқидан узиб кўйиш;
    - Истеъмолчилардан табиий газдан фойдаланиш қондалари ва газни етказиб бериш шартномаси талабларига риож этишни талаб қилиш;
    - табиий газни етказиб бериш шартномасини яқро қилишдан қонун хужжатларига мувофиқ бир томонлама воз кечиш;
    - газ тармоқларида авариянинг олддини олиш ёки баргараф этиш қозасидан кечиктириб бўлмайдиган чораларни қўриш зарурати қоза келганда, Истеъмолчи билан келишмасдан ва уни оқоқлантирмамасдан ҳамда зудлик билан хабардор қилган ҳолда, табиий газни етказиб беришни тўхтатиш ёки чеклаш;
    - ушбу шартномада назарда тутилган ҳолатларда, аниқланган қондабузарликлар баргараф этилуғини қалар аввалдан оқоқлантирмаган ҳолда газ етказиб беришни тўхтатиш;
    - табиий газ етказиб бериш шартномасини бир томонлама бекор қилиш;
  - 7.3. Истеъмолчи қуйилганларга мажбур:
    - хисобот ойнада табиий газ етказиб бериш ва қабул қилиш даволатномасини ва хисоб-варқасини расмийлаштириш учун хар ойнинг 5-санасигача Етказиб берувчида электрон газ хисобдонини архив маълумотлари (распечатка) ёки газни хисобга олиш приборларининг кўрсаткичларини тақдим этиш;
    - газдан оқилона ва тежамкорлик билан фойдаланиш;
    - газ хужжалини газ қувурлари ва уқуналарини техникажиқатдан соз ҳолатда сақлаш;

- газ тармоқларида ёки таъдир фойдаланиш ускунасида вужудга келган табиий газ сениб чиқини ҳолати ҳақда газ таъминоти ташкилотини донеттерчилик хизматларини худлик билан хабардор қилиш;
- ўзининг газ тармоқлари дахлсизлигини таъминлаш ва эҳтимоли бўлиши руҳсизли улашчиларни аниқлаш мисолида уларни ва улардан ускуналарини муқтовим равишда қўйиб кечириб чиқиш;
- газ таъминоти ташкилотлари газ тармоқларини сертифицилашнинг, таълаштириш дохиқасига (ИТХ) мувофиқ бўлмаган таъдир фойдаланиш ускунасининг улашнинг йўл қўймаслиги;
- газ етказиб берувчи нақиллари ва "ўзлефтгазлекция" ҳолиларининг (тегишли групошларда кўрсатилган таъдирлар) табиий газни истеъмол қилишни хисобга олиш приборларини ва ёки таъдир фойдаланиш ускунасини қўйининг" исгаллан нақилга эркин қўйиб кечиринини таъминлаш;
- таъдир фойдаланиш ускунасидаги носозликларини (буидай турдаги ишларни баъжриш ҳуқуқида ета бўлган ихтисослаштирилган бригадалар ёки ҳолим ёрдамида) баъжраш эттиш;
- табиий газ истеъмолнинг хисобга олиш приборлари кўрсаткичларини ўлгартириш мақсадда уларнинг ишлашга тўқенилик қилувчи харакатларини амалга оширмаслик, уларнинг қасдан бузилишига йўл қўймаслиги ва ўнгалтирилган таъдирларнинг бутуллингини таъминлаш;
- табиий газ истеъмолнинг хисобга олиш приборлари ишдаги носозлик аниқланган таъдирда, газ таъминоти ташкилотининг ўзи учун қулай шаклда дарҳол хабардор қилиш;
- газ тармоғи бўлиниши чегарасида табиий газ сарфи бўйича маълумотларни масофадан олиш нақилларини берувчи газ истеъмолнинг хисобга олиш ва наворат қилишнинг" автоматлаштирилган (ТТХНАТ-АСКУЛ)тизиминга уланган хисоблаш приборларида истеъмолчи томонидан ўнгалтириш.
- 7.4. Истеъмолчи Етказиб берувчидаги қулайлиқларни талаб қилиш ҳуқуқида ета:
  - етказиб берилган табиий газнинг аниқланган ҳажмига ва бошқа параметрларга носозга бўлган таъдирда, Етказиб берувчининг табиий газни истеъмолнинг хисобга олиш приборлари ишлашнинг ишончилигини текшириш учун комиссия ташқил этиш;
  - табиий газнинг стандартлаштириш бўйича норматив ҳужжатларда қўйла тутилган шифатда ва етказиб берилш режимида риоқ қилган ҳолида узатилиши;
  - табиий газни етказиб берилш шартномаси ёқор қилинганда, фойдаланилмаган газ ҳажми учун туъланган суммани қайтариш;
  - табиий газни етказиб берилш шартномасини қонун ҳужжатларида мувофиқ бир томонлама ёқор қилиш;
  - табиий газни етказиб берилш туълатилганда, зарарни қоплашнинг талаб қилиш (шартноманинг 2.5. ва 6.1. баидалари бундан мустасно);
  - газ етказиб берилш вақтинча туълатилиши;
- Истеъмолчи қонунчилик ҳужжатларида белгиланган бошқа ҳуқуқларга ета бўлиши мумкин.

VIII. ТАРАФЛАРНИНГ МОДЛИЙ ЖАВОБГАРЛИГИ

- 8.1. Етказиб берувчи-истеъмолчинга газ етказиб берилш шартномасига асосан газ етказиб берилмаган ёки тулик етказиб берилмаганлиги оқибатда етказилган моддий зарар ва бой берилган фойдалини белгиланган тартибда қоплайди.
- Етказиб берувчи газни етказиб бермаганлиги ёки тулик етказиб бермаганлиги учун қулайлиқ ҳолида жаъобгар хисобланмайди:
  - а) Истеъмолчи томонидан газ таъминоти тармоқларига қўйинча таъдир фойдаланиш ускунасини руҳсизлига улаш ҳолати аниқланганда;
  - б) фойдаланилган газ учун туълов амалга оширилмаганда;
  - в) қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳолатларда.

- г) истеъмолчи томонидан шартнома таъдирларга амал қилинмаганда;
- д) мажбуриятларнинг 2.5. ва 6.1. баидаларида кўрсатилган ҳолида;
- 8.2. Етказиб берувчи томонидан шартнома мажбуриятларининг баъжмаслиги нақилларда Истеъмолчинга моддий зарар етказилганда, Етказиб берувчининг маъсабдор шикани несибатан баъжриб хисоблаш миқдорининг ўн бирбаридан ўн беш баравари миқдорда жарима қўйилиши
- 8.3. Шартномада кўрсатилган ҳажмдан қам ҳажмда газ етказиб берилган таъдирда, Етказиб берувчинга несибатан Уъбекистон Республикасининг "Ҳужалик қиргувчи субектлар фойдалининг шартномавий-ҳуқуқий баъси туърисидати" қонунга асосида жарима санқилишлари қўйилиши, қулайлиги қоллар бўлиши мустасно:
  - а) фире-мажор қоллар;
  - б) мажбурият газ қуруларига ва газ тармоқларида авария ҳолатлари қоз берилганда;
  - в) қил даврида вақтинча газ етказиб берилш чекланганда (Уъбекистон Республикаси Вазирилар Маъжмасининг 2008 йилда декабрдаги 277-сон қарорлари, шунингдек, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирилар Кенгаши, вилоятларга Тошиқент шаҳри ҳоқимликлари қарорлари билан таъдирланган газ етказиб берилш тармоқинидаги ўлиб қулайлиқдан объектлар руҳсизлига қиртилган қорқонлардан таъдир);
  - г) шартномаасосида Истеъмолчи томонидан ўз зиммасига олинган мажбуриятлар баъжрилмаганда.
- 8.4. Етказиб берилган табиий газнинг шифати шартнома ёки норматив ҳужжатлартаъдирларига мос келмаганда, Истеъмолчи газ қабул қилиш ёки униинг учун ҳақ туълашни рад этганда Етказиб берувчидаги етказиб берилган шифати зарур даржада бўлмаган газ ҳажми қийматининг 20 фоизи миқдорда жарима туълашнинг талаб қилиш ҳуқуқида ета. Агар, газ қиймати туъланган бўлса, Истеъмолчи Етказиб берувчининг белгиланган тартибда туъланган суммани қайтаришини талаб қилиш ҳуқуқида ета.
- 8.5. Етказиб берувчи томонидан шартномада кўрсатилган ҳажмлардан қам газ етказиб берилганда, Етказиб берувчи-истеъмолчинга муълати уттан хар бир қун учун мажбуриятларининг баъжрилмаган суммасининг 0,5 фоизи миқдорда, бирок етказиб берилмаган газ қийматининг 50 фоизидан ошмайдиған миқдорда пеня туълайди.
- 8.6. Шартномада кўрсатиб ўтилган муълатларда етказиб берилган газ ҳақи ўз вақтида туъланмаган таъдирда, Истеъмолчи муълати уттан хар бир қун учун муълати уттан туълов суммасининг 0,4 фоизи миқдорда, бирок муълати уттан туълов суммасининг 50 фоизидан ошмайдиған миқдорда пеня туълайди.

IX. КОРРУПЦИЯГА ҚАРШИ ТАЪДИБЛАР

- 9.1. Ушбу шартноманиннг хар бир тарфларини бир-биринга несибатан амалдаги қоррупишга қарши қураш талабларини, шу жумладан, бу билан чекланиб қолмасдан, баъча амалдаги қонун ва қондаларга оид шартларини ва таъдирларини таъдирқ этилишини ифодалайди ва қафолатайди.
- 9.2. "Истеъмолчи" "Етказиб берувчи" та мажбуриятларини қарқасида қулайлиқларини қафолатайди ва қулайлиқ мажбуриятларини қам ўз зиммасига олади. Шартноманиннг амал қилиш муълати давомда у (шунингдек, униинг ҳолиларини, директорларини, агентларини ва бошқа вақилларини), истеъмолчи манфатларини учун агент ёки вақил шифатда харакат қилиб, "Етказиб берувчи"нинг қоррупишга қарши амалдаги таъдирларига ва Уъбекистон Республикасининг баъча қонун ва қондаларига қатъий риоқ қилади.

X. НИЗОЛАРНИНГ ҲАЛ ЭТИШ ТАРТИБИ

- 10.1. Келишмовчиликлар ва несибли масалалар қозга келган таъдирда томонлар қондалга қура, уларни суълача ҳал этиш чораларини қурадилар.
- 10.2. Келишмовчиликлар ва несибли масалаларни ҳал этиш учун тарфлар белгиланган тартибда жаъобгар жойлашган жойдаги тегишлиқ қула мувожаат қилишга ҳақилдар.

